

Busskörfält

- potential för regional busstrafik

Genom att anlägga busskörfält längs infartslederna till större tätorter kan restiderna för många busslinjer minskas samtidigt som ett starkt alternativ till bil ges. Med busskörfält skapas en stor kapacitetsökning för trafiksystemet i storleksordningen 3-7 gånger kapaciteten för ett vanligt körfält.

Busskörfält har en stor potential att förbättra framkomligheten för regional busstrafik. Möjligheten är som störst på delar av vägnätet där kapaciteten är begränsad och det helt enkelt färdas fler fordon än vad trafiksystemet klarar av. Detta uppstår framförallt nära större målpunkter eller inför korsningar och cirkulationsplatser.

För att få bilister att istället välja buss lär busskörfält ensamt inte skapa en stor förändring utan kompletterande åtgärder krävs. Dessa komplement skulle kunna vara åtgärder som försämrar framkomligheten för bilister, något busskörfält i vissa fall gör. Ett viktigt komplement för den regionala busstrafiken är så kallade pendlar-parkeringar, parkeringar i anknytning till busshållplatser, vilka möjliggör för människor som bor längre från en busshållplats att färdas till hållplatsen med bil för att sedan fortsätta sin resa med buss.

För de studerade linjerna i Skåne skulle busskörfält kunna ge stora förbättringar då en stor del av variationerna på linjerna utgörs av körtiden, vilken går att minska med busskörfält. Under rusningstid lider bussarna av stora förseningar på många sträckor framförallt i närheten av Lund och Malmö. Mellan dessa två städer skulle busskörfält längs E22 kunna minska körtiderna kraftigt under rusning och göra bussen överlägsen gentemot bil. Även på

väg 11 mot Staffanstorp, Dalby, Veberöd och Sjöbo förekommer stora problem men problemen är då främst stora mot Malmö på morgonen och motsatt på eftermiddagen. Detta i kombination med att vägen är 2+1-väg skapar ett behov av reversibla busskörfält anpassade för regionala förhållanden. Dessa skulle främst behöva möjliggöra för bussarna att nå hållplatser och avfarter samtidigt som trafiksäkerheten inte äventyras.

Utöver dessa sträckor med tydliga kapacitetsproblem finns det stora möjligheter att förbättra framkomligheten för de Skånska busslinjerna på avfarter och inför korsningar. Genom att anlägga busskörfält som låter bussarna passera köande fordon och således komma först in i korsningar finns stor potential att spara in mycket tid för busstrafiken samtidigt som en tydlig signal ges till de köande bilisterna om vilka trafikanter som prioriteras.

Även om busskörfält ofta har en stor investeringskostnad, som dock kan variera beroende på förutsättningarna, finns det potentiella nyttor. Genom den insparade restiden för resenärerna och de positiva effekterna från minskad biltrafik ger busskörfälten en nytta inte bara för enskilda resenärer utan även för samhället. Denna nytta är som störst på delar av vägnätet där variationen i körtid är stor samtidigt som fler busslinjer, som med fördel har många passagerare, utnyttjar samma sträcka.

Författare: Oskar Fransén

Titel: Busskörfält – Potential för regional busstrafik.

Examensarbete vid Lunds universitet, LTH, Institutionen för Teknik och samhälle.

Trafik och väg 2019. Thesis 330.